

DOMÈNEC UMBERT

TOTS ELS NOMS PER SUCCEIR JUBANY

La decisió de Wojtyla

Segons els rumors, la successió del cardenal-arquebisbe Jubany a l'arxidiòcesi de Barcelona és molt pròxima. Es desconeix encara quina serà la fórmula, la data i la persona per ocupar el càrrec eclesiàstic vacant. No obstant això, hi ha prou indicis per a creure que la successió no trigarà gaire, i que el nou arquebisbe de Barcelona pot sortir d'entre un màxim de deu noms.

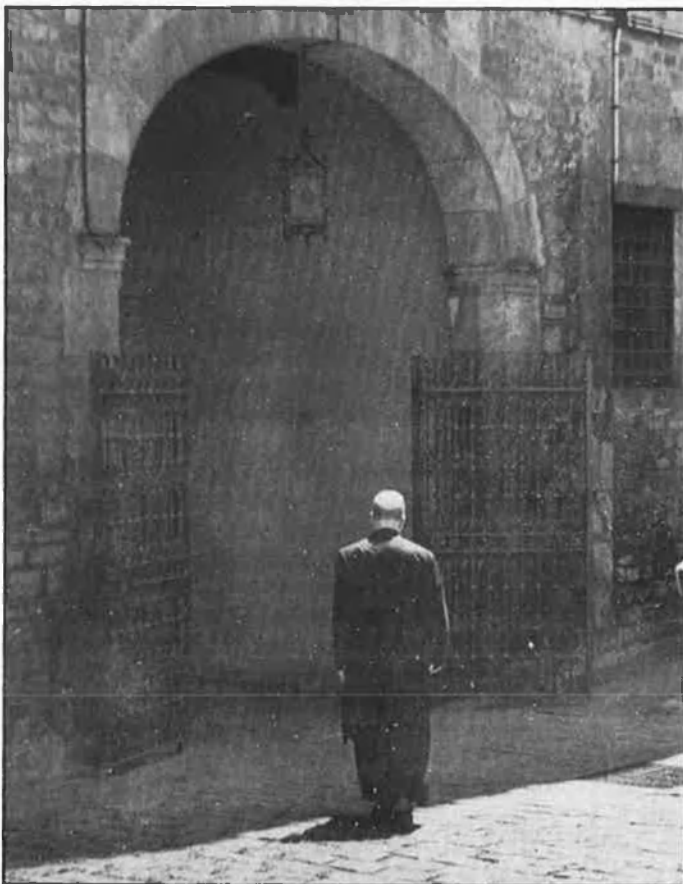
Eduard Company

El 12 d'agost de 1988, ara farà quasi mig any, l'arquebisbe-cardenal de l'arxidiòcesi de Barcelona, Narcís Jubany, complia 75 anys. Segons el cànon 377 del Codi del Dret Canònic, és l'edat en què un bisbe ha de jubilar-se, i Narcís Jubany va presentar puntualment la seva renúncia al Sant Pare. S'ha de recordar que, al contrari del que passa en el dret civil, la jubilació eclesiàstica no és automàtica, i que l'acceptació o no de la dimissió depèn en exclusiva del Papa. Aquest ha de mesurar distints aspectes, com la salut i altres circumstàncies del renunciant, per a prendre una decisió. Als cardenals Köenig, de Viena, i Hoeffner, de Colònia, el Sant Pare els va allargar diversos anys en el càrrec. Per contra, el cardenal Vicent Enrique Tarancón, d'Alcalà-Madrid, li va acceptar la seva renúncia gairebé de seguida. Malgrat que Narcís Jubany hagi reiterat en més d'una ocasió que no desitja que la diòcesi «entri en un període de transitorietat», hi ha indicis que apunten que Roma pot mantenir-lo al davant de l'arxidiòcesi uns anys més.

Però des del 12 d'agost, i fins i tot durant tot l'any anterior, s'han donat prou circumstàncies per a pensar que la successió de Narcís Jubany és més pròxima que no ho sembla. Els últims rumors assenyalen el dia 12 de febrer, festivitat de Santa Eulàlia, patrona de Barcelona, com a data probable de successió.

La successió d'un bisbe pot fer-se de dues maneres. La primera, que podríem anomenar *directa*, respon a la designació per part del Sant Pare de la persona que ha d'ocupar el càrrec. La segona és nomenar un bisbe coadjutor amb dret a successió.

El cas del nomenament d'un bisbe coadjutor, tot i que no es descarta —i fins i tot, donades les característiques de l'arxidiòcesi de

L'arxidiòcesi de Barcelona (dalt, seu episcopal) podria ben bé entrar en un període de transitorietat.

Barcelona, és prou plausible—, no és una pràctica comuna en l'església. Una de les poques vegades en què s'ha aplicat aquesta fórmula jurídica va ser a l'hora de trobar successor a monsenyor Gregorio Casaus, de Barcelona.

En el supòsit que la possibilitat del bisbe coadjutor es materialitzés a l'arxidiòcesi de Barcelona, el nomenament no passaria del primer trimestre d'enguany. El successor pròpiament dit, la fórmula primera, trigaria una mica més, però tampoc no gaire. En totes dues circumstàncies, la decisió final pertoca al Sant Pare Joan Pau II.

Jubany i Roma

L'arquebisbe-cardenal Narcís Jubany va succeir en el càrrec Marcelo González Martín l'any 1971, i va heretar una diòcesi plena de tensions, ja que aquest darrer va patir el rebuig generalitzat de bona part dels catòlics barcelonins. Va ser durant l'estada de González Martín a l'arxidiòcesi que es va engegar la campanya «Volem bisbes catalans», reproduïda lleument i desconfiada el 1983, a causa de les últimes vacants —Tarragona i Vic—, Narcís Jubany ha aconseguit, durant els seus disset anys com a cap de la diòcesi, pacificar els conflictes anteriors. Considerat, des del principi, com una persona poc catalanista, freda i irònica —fou, de jove, simpatitzant de la CEDA (Confederación Española de Derechas Autónomas), de Gil Robles—, ha anat evolucionant cap a unes posicions més endolcides i, nacionalment, més arriscades. Aspectes que li han valgut el reconeixement de gairebé la globalitat de l'església catalana.

A Roma, Jubany és considerat un home massa pluralista —no ha prohibit presentar-se com a alcalde de Santa Coloma a mossèn

Vaticà «dixit»

J. M. (des de Roma)

L'arquebisbe de Barcelona, Narcís Jubany (nat el 12 d'agost de 1913) i el bisbe d'Oriola-Alacant, Pablo Barrachina (nat el 31 d'octubre de 1912) van presentar la dimissió en fer 75 anys, tal com preveuen les normes introduïdes fa anys per Pau VI. El Vaticà no els ha respost (notícia oficial). Això vol dir que encara no ha acceptat la dimissió.

Sembla que el cardenal de Madrid Angel Suquía i el de Toledo, Marcelo González volen que un home de la seva línia succeeixi a Jubany. Pensen en l'actual bisbe de Tortosa, Ricard Maria Carles Gordó. Els dos cardenals emergeixen pressions a través de la Conferència Episcopal Espanyola.

Al Vaticà es rumoreja que Jubany podria ser substituït per l'actual bisbe de Mallorca, Teodor Ubeda Gramage, o pel de Vic, Josep Maria Guix Ferreres.

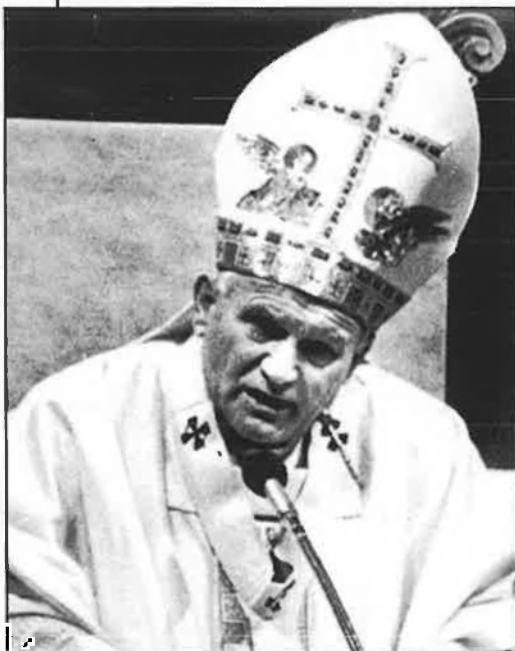
Els qui suposen que el substitut de Jubany podria ser l'actual arquebisbe de Tarragona, Ramon Torrella van errats. «El bisbe Torrella no es mourà de Tarragona», ha dit una font pròxima al Vaticà.

La successió de Jubany serà cosa llarga, com a mínim durarà un any i mig o dos. «El Papa es mou molt a poc a poc quan ha de nomenar un bisbe en una seu cardenalícia com la de Barcelona. Els rumors que corren pel Vaticà no són res més que rumors. A l'hora de la veritat, probablement hi haurà sorpreses», ha afegit la font.

La qüestió d'Oriola-Alacant, podria estar relacionada amb la de Barcelona, ser-ne dependent, ja que el bisbe Barrachina voldria que els succeís el bisbe de Tortosa, que Suquía i González voldrien enviar a Barcelona. Així, doncs, és probable que els nomenaments per a Barcelona i Oriola-Alacant tinguin lloc en un mateix període.

És probable que el Papa, tal com ha fet amb altres seus, tingui molt poc presents les indicacions que li puguin arribar del clero de Barcelona i d'Oriola-Alacant pel que fa als futurs bisbes. □

Lluís Hernández, del PSUC, entre molts altres detalls de tolerància— i fins i tot *tuu*, en contraposició a la línia més aviat de rigidesa seguida per Joan Pau II. Però se'l respecta. Ha aconseguit apaivagar l'arxidiòcesi de Barcelona, que a Roma és tinguda per conflictiva: «A la interpretació político-eclesial a què està sotmès qualsevol

L'arxidiòcesi de Barcelona a Roma és considerada conflictiva.

nomenament episcopal a Espanya, s'hi ha d'afegir la *qüestió catalana*, comentava, referint-se a la successió de Jubany, la revista *Trenta Giorni* en el dossier dedicat, el maig del 88, al Mil·lenari de Catalunya. Això, i haver superat una operació a cor obert —triple *by pass* coronari el setembre de 1986— sense minvar la seva activitat al cap de la diòcesi, han fet de Narcís Jubany una persona estimada en cercles vaticans.

Joan Pau II o la involució

El Papa Wojtyla és, en darrer terme, qui té l'última paraula per a decidir els nous bisbes. Si es consideren els darrers nomenaments internacionals, pot afirmar-se, tot i amb matisos, que les decisions de Joan Pau II han estat envoltades de polèmica i disconformitat. Tant és així que hi ha una declaració europea de 163 teòlegs, coneguda com Declaració de Colònia, que tracta essencialment de la involució que ha comportat la línia de Wojtyla dins l'Església mundial.

Entre els nomenaments més destacats de Joan Pau II s'ha de subratllar el de Georg Eder com a arquebisbe de Salzburg, Àustria, persona pròxima a

l'Opus Dei. Eder, considerat un conservador, en una de les seves primeres declaracions com a arquebisbe, ben lents, ha afirmat que la sida era «un càstig diví», i que amb la democràcia havia arribat «una temible onada de llibertats». Tals afirmacions han causat un fort sotrac en els sectors més progressistes de l'església austríaca i europea.

Aquest mateix any, la successió, també a Àustria, de la diòcesi de Voralberg, ha augmentat el malestar. El Sant Pare ha escollit per al càrrec Klaus Küng, vicari regional de l'Opus Dei en aquell país, que és el primer bisbe de la prelatura de l'Obra a Europa. Els dos nomenaments tenien ja un precedent. Es tracta de l'auxiliar de Viena, monsenyor Kurt Krenn, conservador i simpatitzant també de l'Opus Dei, que va haver d'assistir a la seva consagració, pocs mesos enrere, amb ajuda policial, perquè un grup nombrós de persones volia evitar que Krenn accedís al bisbat.

També va ser sonada la designació de Joachim Meisner com a arquebisbe de Colònia, el desembre de 1988, després de 15 mesos de conflictes. L'oposició de l'església local va venir pel fet que Meisner era considerat el candidat de Wojtyla, i es contraposava a laterna escollida de candidats locals: un exemple a mesurar davant de la successió de Jubany.

Per fi, en català

El maig de 1985, va ser nomenat cardenal de Madrid, Angel Suquía, molt del gust de Wojtyla; d'un concepte rígid pel que fa a la missió de l'Església i l'exercici de l'autoritat. S'ha d'afegir que Angel Suquía, al capdavant de l'arquebisbat de Madrid, s'havia distingit per haver arraconat el bisbe auxiliar Alberto Iniesta —progressista—, mentre nomenava tres bisbes auxiliars que pertanyien als corrents més integristes del clero madrileny.

El nomenament d'Angel Suquía com a cardenal, va ser un més d'una tongada de 28, la majoria de tendència clarament conservadora i, com afirma el setmanari *TIME* en un recent reportatge, pròxims al Sant Pare: «*Pope's Men*» (Els homes del Papa).

L'arxidiòcesi de Barcelona, però, és complicada, sobretot pel *problema català*. El Papa Wojtyla va poder-ho constatar en el pelegrinatge que van fer prop de 4.000 catalans a Roma, amb motiu de la celebració del Mil·lenari, quan va ser xiulat per parlar en espanyol.

Tres bisbes i un bisbat

Òscar Montferrer

Fa un any, Pablo Barrachina, l'actual bisbe d'Oriola, assolí l'edat en què, segons la doctrina conciliar, havia de cessar en les seves funcions. El Sant Pare pot designar el successor o bé mantenir el dimissionari al capdavant del bisbat.

Aquesta resposta és la que s'espera a Oriola des de fa un any, i sembla que abans que arribi encara en pot passar un altre. Mentrestant, s'ha encetat el joc dels pretendents.

A priori, hi ha tres candidats: José Egea, bisbe de Montanedo, Josep Vilaplana, actual bisbe auxiliar de València i Josep Maria Cases, bisbe de Castelló. I també hi ha la polèmica, que es manifesta en dos aspectes, el lingüístic i el geogràfic. Pel que fa a la llengua, el bisbe Cases és l'únic català. Això el fa preferible davant els altres dos bisbes, fins i tot per raons històriques. A Oriola encara es recorden les fetes del bisbe Belluga, qui va prohibir parlar el català sota l'amenaça d'excomunió i que va arribar a cremar llibres escrits en aquesta llengua. Això passava al segle XVIII, però encara es té present.

D'altra banda, el protagonista del factor geogràfic és el centralisme. El fet que la tria papal pugui recaure en un bisbe dels que ara es mouen per la capital fa malpensar els creients de les zones perifèriques, que ho interpreten com una pèrdua de poder i de representativitat. Amb l'anticentralisme com a mar de fons, també és el bisbe Cases el preferit pels oriolans.

En qualsevol cas, i surti qui surti, el que sembla segur és la bona acceptació que rebrà l'escollit. Si per alguna cosa s'ha distingit l'encara bisbe Pablo Barrachina, és per la defensa exagerada del tradicionalisme, que ha fet d'Oriola el bastió de les doctrines integristes. En aquest sentit, les propostes progressistes que s'han assajat els últims anys han estat esmorteïdes sense arribar a provocar cap mena de canvi. □

L'esmentat pelegrinatge va resultar aclaridor en certs aspectes. D'una banda, per la poca assistència de bisbes catalans: sols el de Tarragona, l'arquebisbe Ramon Torrella, el de Lleida, Ramon Malla, i el bisbe emèrit Josep Pont. Resulta curiós observar com, tot i que es demanava la beatificació de Torras i Bages, bisbe de Vic —a qui s'atribueix la frase «Catalunya o és cristiana o no serà»—, Josep Maria Guix, l'actual bisbe de Vic, no va fer acte de presència.

D'altra banda, l'al·locució papal, feta en gran part en català —es comenta que per esmenar l'error comès en la seva visita a l'estat espanyol l'any 82, en què va uniformitzar Espanya com una única nació—, va fer referència a Catalunya en termes de *pàtria* i de *poble*.

Si a aquest fet, s'hi afegeix que el nunci Tagliaferri, en l'ordenació del nou bisbe auxiliar de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, va parlar només en català, i que així mateix ho va fer el secretari d'Estat del Vaticà, el cardenal Casaroli, al Palau de la Generalitat en el curs de la seva darrera visita a Barcelona, cal pensar que des de Roma es té molt present la realitat sòcio-cultural catalana i que és un aspecte a tenir en

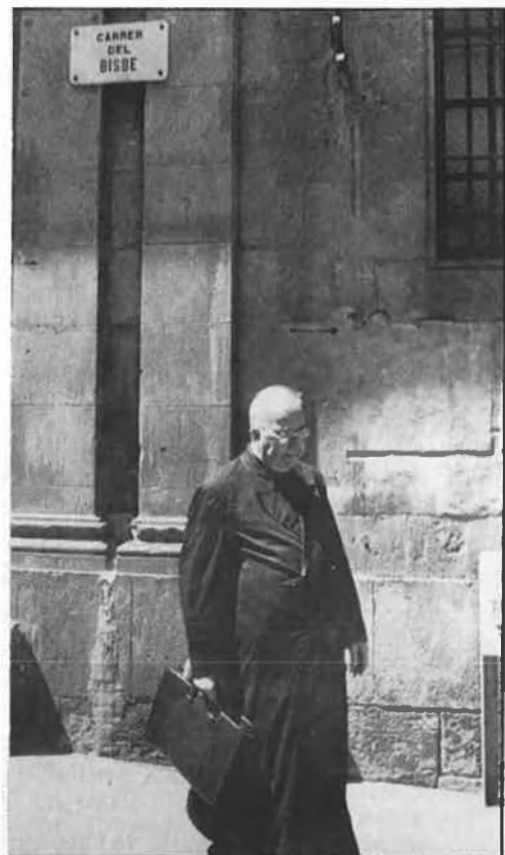
compte de cara a la successió de Jubany.

Possibles, però no probables

Si, tal com sembla apuntar-se, per a l'arxidiòcesi de Barcelona no hi haurà un *pope's man*, sinó que, com ha manifestat reiteradament el cardenal Jubany, un «català, oriünd dels països catalans, i que actuï a la catalana», l'espectre de candidats es delimita prou.

Els possibles candidats serien els següents: Miquel Moncadas, bisbe de Solsona; Miguel Roca Cabanellas, arquebisbe de València; Jaume Campdon, bisbe de Girona; Ramon Torrella, arquebisbe de Tarragona; Josep Ma. Guix, bisbe de Vic; Teodor Ubeda, arquebisbe de Mallorca; Ramon Buxarrais, bisbe de Màlaga; Ricard Ma. Carles Gordó, bisbe de Tortosa; Ramon Malla, bisbe de Lleida; i Joan Martí i Alanis, bisbe de la Seu d'Urgell.

Una hipòtesi descartable és que saltés la sorpresa i possessin al capdamunt de l'arxidiòcesi un capellà ras o un religiós, com ha fet Wojtyla a Wensminster (un benedictí) o a Milà (cardenal Martinn, jesuïta) o a Sevilla, un reli-

DOMÈNEC UMBERT

És descartable la hipòtesi que un capellà ras ocupi el lloc de Jubany.

Els 10 candidats

Jaume Camprodon

- Nascut a Torelló, Osona, 18-12-1926.
- Sacerdot: 22-05-1949, Diòcesi de Vic.
- Bisbe: 21-10-1973.
- Càrrec actual: Bisbe de Girona.
- Característiques: Persona afable. Ex-Opus Dei.

Ramon Malla

- Nascut a la Seu d'Urgell, 04-09-1922.
- Sacerdot: 19-12-1948, Diòcesi de Barcelona.
- Bisbe: 27-10-1968.
- Càrrec actual: Bisbe de Lleida.
- Característiques: Home senzill i discret. Sense massa empena.

Josep Ma. Guix

- Nascut a Cardona, 19-12-1927.
- Sacerdot: 31-5-1952. Diòcesi de Barcelona.

- Bisbe: 14-12-1968.
- Càrrec actual: Bisbe de Vic.
- Característiques: Candidat de la Cúria Barcelonina. Deixeble del cardinal Herrera Oria.

Teodor Úbeda

- Nascut a Ontinyent, la Vall d'Albaida, 30-10-1931.
- Sacerdot: 26-06-1955. Diòcesi de València.
- Bisbe: 05-09-1970.
- Càrrec actual: Arquebisbe de Mallorca.
- Característiques: Home de govern. Prestigi. Progressista moderat. Adequació lingüística de l'església mallorquina a la realitat balear.

Joan Martí i Alanís

- Nascut a Mila, Tarragona, 29-11-1928.
- Sacerdot: 17-06-1951. Diòcesi de Tarragona.
- Bisbe: 31-01-1971.
- Càrrec actual: Bisbe de la Seu d'Urgell i copríncep d'Andorra. President de la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació Social.
- Característiques: Home autoritari i espiritual. De difícil substitució en el seu càrrec.

Ricard Ma. Carles i Gordó

- Nascut a València, 24-09-1926.
- Sacerdot: 26-06-1951. Diòcesi de València.
- Bisbe: 06-06-1969.
- Càrrec actual: Bisbe de Tortosa. President de la Comissió Episcopal de Seminaris i Universitats.
- Característiques: Home de la Conferència Episcopal Espanyola. Ex-membre de l'Opus Dei.

Miquel Moncadas

- Nascut a Muro, Mallorca, 17-09-1921.
- Sacerdot: 05-10-1947. Diòcesi de Mallorca.
- Bisbe: 02-02-1969.
- Càrrec actual: Bisbe de Solsona.
- Característiques: Home espiritual, adequat a una diòcesi petita.

Miquel Roca Cabanellas

- Nascut a Palma de Mallorca, 18-04-1921.
- Sacerdot: 31-05-1947. Diòcesi de Madrid-Alcalà.
- Bisbe: 02-10-1966.
- Càrrec actual: Arquebisbe de València.

— **Característiques:** De parla castellana. Mala gestió pastoral i de govern.

Ramon Torrella

- Nascut a Olesa de Montserrat, 30-4-1923.
- Sacerdot: 25-7-1953. Diòcesi de Barcelona.
- Bisbe: 14-12-1968.
- Càrrec actual: Arquebisbe de Tarragona.
- **Característiques:** Nacionalista. Crític amb l'Opus Dei.

Ramon Buxarrais

- Nascut a Santa Perpètua de Mogoda, 12-12-1929.
- Sacerdot: 17-12-1955, Diòcesi de Barcelona.
- Bisbe: 03-10-1971.
- Càrrec actual: Bisbe de Màlaga.
- **Característiques:** Gran carisma. Poc prudent però clar i català. *Advertit des de Roma.*

Joan Martí i Alanis.

giós, monsenyor Amigó. Resultaria molt probable, per exemple, tal com s'ha rumorejat, que el Sant Pare nomenés successor de Jubany, Cassià Ma. Just, abat de Montserrat.

De la llista anterior, per eliminació, caldria excloure, primer, Miquel Roca Cabanellas, arquebisbe de València, perquè parla castellà i perquè a l'arxidiòcesi de València ha dut a terme, segons qualifiquen els experts, una mala gestió pastoral i de govern. Seria un candidat molt mal vist per l'església catalana, ja que, entre altres coses, li recordarien unes declaracions en una visita pastoral al Col·legi d'Operaris Diocesans de València: «el nacionalisme català és, en gran part, responsable de la manca de vocacions eclesiàstiques i de la decadència de la fe a Catalunya».

De les candidatures més probables caldria separar-ne també, Ramon Malla, bisbe de Lleida, Miquel Moncadas, bisbe de Solsona, i Jaume Camprodón, bisbe de Girona. Tots tres per un excés d'afabilitat, no gaire escaient per a una arxidiòcesi densa i conflictiva com la de Barcelona. Mai no s'ha parlat de cap d'ells com a possibles substituïts de Jubany.

Ramon Buxarrais, bisbe de Màlaga, és un dels possibles candidats. És un personatge amb gran carisma —i sense massa pèls a la llengua; ha estat protagonista d'unes dures declaracions contra la *jet-set* de Marbella, que han aixecat molta polseguera entre la gent benpensant de la Costa del Sol. Populista i progressista, s'enquadraria molt bé dins la societat catalana, malgrat que des d'alguns sectors se l'acusi d'imprudent i haver rebut un *moni-*

tum (advertència) de Roma a causa dels seus escrits pastorals.

Joan Martí i Alanis, bisbe de la Seu d'Urgell i copríncep d'Andorra, seria un dels altres candidats ben vistos per l'església del Principat. Martí i Alanis és un home autoritari i espiritual, que desenvolupa una excel·lent tasca de govern. No té els principis nacionalistes com una de les seves premisses essencials, però tampoc no els deixa de banda. Potser el principal hàndicap és el fet de ser copríncep d'Andorra, perquè resultaria molt complex trobar-li un substituït adequat.

L'home de la Conferència Episcopal Espanola és Ricard Ma. Carles i Gordi, bisbe de Tortosa. No és d'estranyar que *El País* li dediqués recentment mitja pàgina. Nascut a València, havia estat, a la capital del Túria, membre de l'Opus Dei. Té com a llengua familiar el castellà i no ha fet substituir el castellà per la llengua del poble —naturalment el català— en els actes de culte de la diòcesi de Tortosa.

Teodor Úbeda, arquebisbe de Mallorca, va nàixer a Ontinyent (Vall d'Albaida). Hi ha qui apunta que reuneix les característiques que demanava el cardenal Narcís Jubany quan va afirmar que per succeir-lo s'havia de buscar un persona «oriünda dels Països Catalans». És un home de govern, amb caràcter i prestigi. Progressista moderat, ha sabut adaptar l'església mallorquina a les necessitats sociolingüístiques de les Balears.

Josep Ma. Guix és potser un dels candidats amb més possibilitats d'accedir a l'arxidiòcesi barcelonina. És bisbe de Vic, i la seva vida sacerdotal ha transcorregut entre Barcelona i Madrid. A Madrid va ser deixeble del cardenal Herrera Oria, tutor de l'Asociación Nacional de Propagandistas Católicos (Ruiz Jiménez, Francisco de Luis, Martín Artajo, Sánchez Julià, etc.). Guix va ser un dels quatre auxiliars que nomenà González Martín, arquebisbe de Barcelona, per a pal·liar els efectes de la campanya «Volem bisbes catalans», dirigida contra el mateix González. Josep Ma.

El candidat que sona des de fa més temps com a successor de Jubany és Ramon Torrella, arquebisbe de Tarragona, últimament, una campanya de promoció de Josep Ma. Guix ha esmortit la candidatura. De tots els candidats a succeir Jubany és qui més s'ha compromès en la qüestió nacional. Si bé té una germana de l'Opus Dei, Torrella és crític respecte a l'Obra. Als 57 clergues que integren la prelatua de l'Opus Dei a Barcelona no els és gens ni mica de simpàtic. □